

ANALYSE BESCHERMD WONEN, MAATSCHAPPELIJKE OPVANG EN SAFEHOUSE

Regio Parkstad: een feitelijk beeld ter
voorbereiding op het
verwervingstraject

INHOUD

Aanleiding

Toegang en uitvoering

Omvang en kosten BW, MO en safehouse

Ontwikkeling door de jaren

Landelijke ontwikkelingen

Bijlage

AANLEIDING

01

AANLEIDING | Ter voorbereiding op de verwerving van Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Safehouse is een analyse uitgevoerd naar de huidige situatie in Parkstad

In de regio Parkstad werken gemeenten en aanbieders al jaren samen aan Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO) en Safehouse. Met het aflopen van de huidige subsidieregelingen en de start van de nieuwe contractperiode per 1 januari 2028 staat een nieuw verwervingstraject voor de deur.

De regio signaleert al langer een groeiende vraag en uitvoering van BW, MO en Safehouse. In 2025 werd het beschikte budget voor BW overschreden en de groeiende wachtlijst van het BTP groeide met 73%. Ook de kosten voor MO stegen met bijna de helft over de afgelopen jaren. Een samenhangend kwantitatief beeld van BW, MO en safehouse ontbrak tot nu toe.

Dit document bevat een analyse over de huidige situatie in Parkstad: om hoeveel cliënten gaat het, hoe ontwikkelen de aantallen zich, hoe lang verblijven cliënten in zorg en waar lopen zij vast? Het safehouse, een middelen vrije BW-plek na een behandeltraject voor verslaving, wordt in de nieuwe verwerving een apart perceel en is daarom apart in beeld gebracht.

De analyse is bedoeld als feitelijke basis voor de keuzes in de verwerving, zoals de benodigde capaciteit, de verhouding tussen intramuraal en extramuraal en het aanbod per leeftijdsgroep. Een aparte analyse gaat dieper in op jongvolwassenen in BW.

Achtereenvolgens komen aan bod: de toegang tot BW en MO, de omvang en kosten van BW, MO en safehouse en de ontwikkeling van instroom, wachtlijst, verblijfsduur en uitstroom, uitgesplitst naar leeftijd. Tot slot volgen landelijke ontwikkelingen.

AANLEIDING | De analyse brengt BW, MO en safehouse in beeld op basis van één samengevoegde en gecontroleerde brondataset

Aanpak en leeswijzer

Voor de analyse zijn de verschillende vanuit de regio en het BTP aangeleverde bestanden afzonderlijk beoordeeld en samengebracht in één brondataset met 3.603 indicaties van 1.465 cliënten (Suite4Zorg, peildatum 1 oktober 2026). De dataset is in meerdere rondes gecontroleerd en opgeschoond. Uitgangspunten, zoals het onderscheid tussen herindicatie en nieuwe instroom, zijn afgestemd met de regio.

Voor BW-indicaties die na 1 januari 2025 via Mondriaan liepen is de werkelijke aanbieder uit de BTP-registratie gekoppeld. Voor de MO zijn ook de eigen registraties van Levanto en het Leger des Heils gebruikt. De presentatie is als volgt opgebouwd:

1. Toegang en uitvoering: de route van aanmelding tot plaatsing in BW en MO.
2. Omvang: het aantal cliënten in zorg, naar woonvorm en leeftijd.
3. Kosten: het budget en de uitgaven naast het aantal cliënten.
4. Ontwikkeling: instroom, wachtlijst, verblijfsduur en uitstroom.
5. Leeftijd: de verschillen tussen de leeftijdscategorieën.
6. Landelijk: landelijke ontwikkelingen en praktijkvoorbeelden.

Afbakening en bronnen

Indeling

BW (zonder safehouse), MO en safehouse.
Leeftijd in de vier LOBW-categorieën.

Bronnen

- Indicaties MO en BW vanaf 2023 (1-10-26)
- Registratie BTP (7-10-26)
- Wachtlijsten BTP 2026
- Financiën BTP 2023-2026 en vaststelling 2025
- Registraties Levanto en Leger des Heils
- Benchmark BW en MO (15-9-26)
- Onderzoek dak- en thuisloosheid HHM (2026)

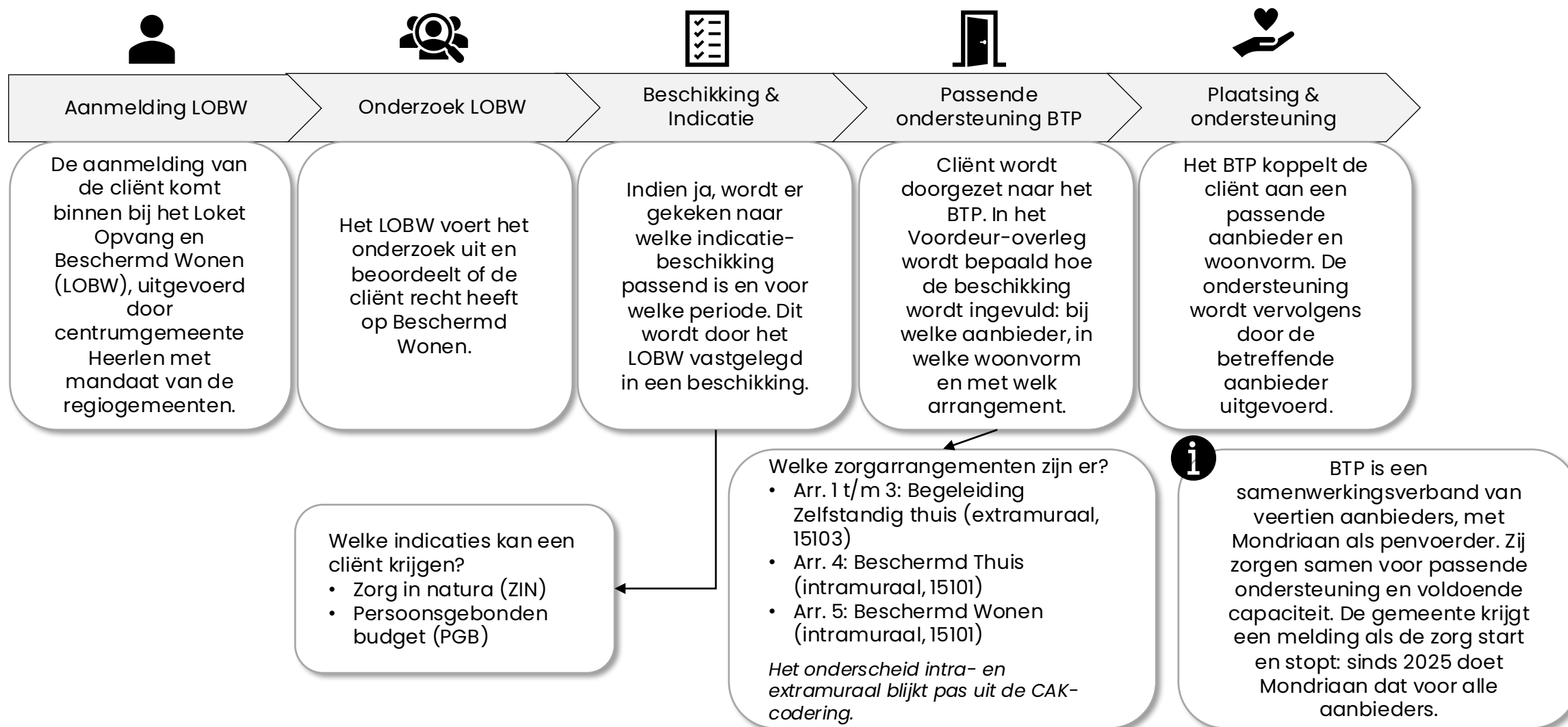
Periode

- BW: jan 2024 t/m sep 2026 (stand 01-09-2026)
- MO: feb t/m sep 2026 (stand 01-09-2026)

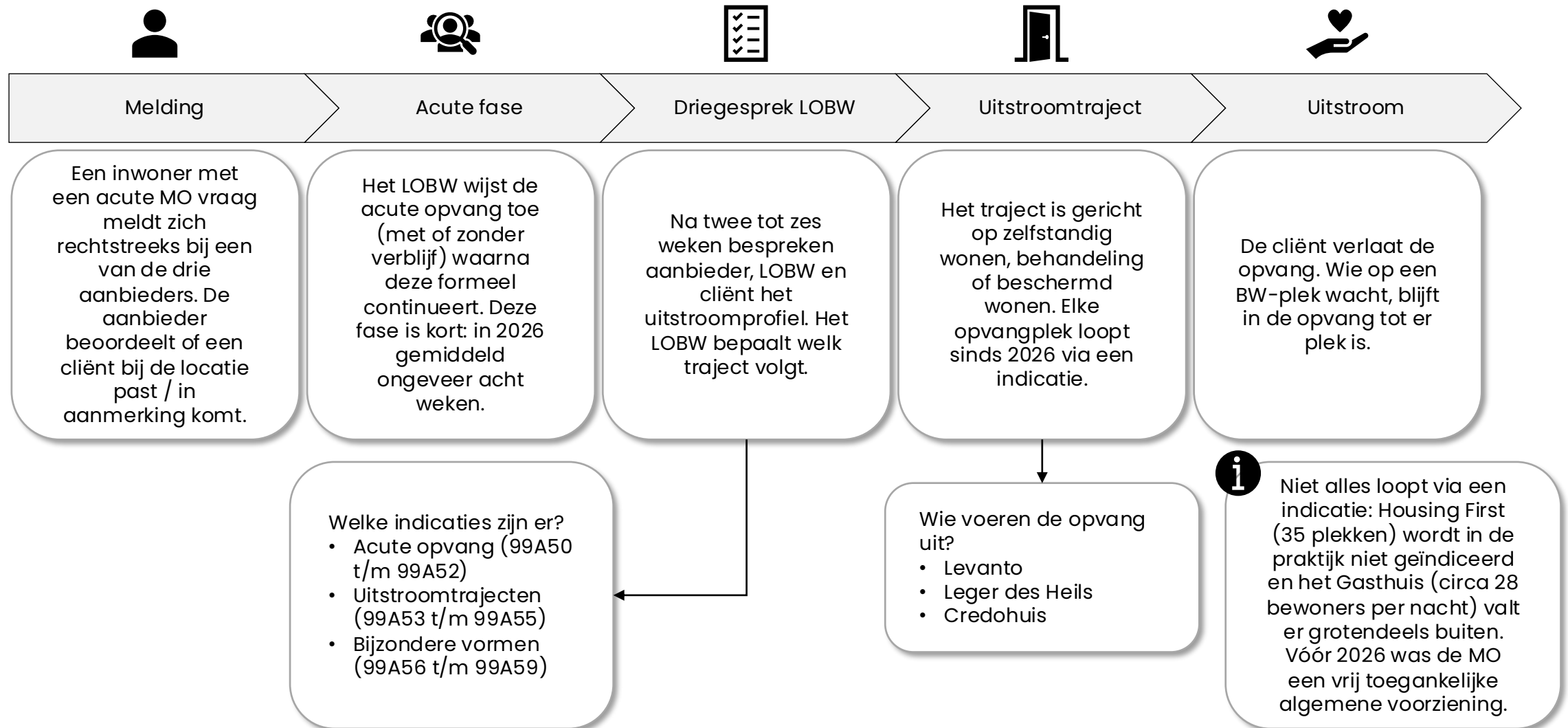
TOEGANG EN UITVOERING

02

TOEGANG EN UITVOERING | Het LOBW bepaalt óf iemand recht heeft op Beschermd Wonen (het 'wat') en het samenwerkingsverband BTP bepaalt hoe die zorg en ondersteuning eruitziet (de 'hoe')

TOEGANG EN UITVOERING - MO | Een inwoner met een acute MO vraag meldt zich bij een aanbieder waarna op basis van de inschatting van de aanbieder een korte acute fase van start gaat

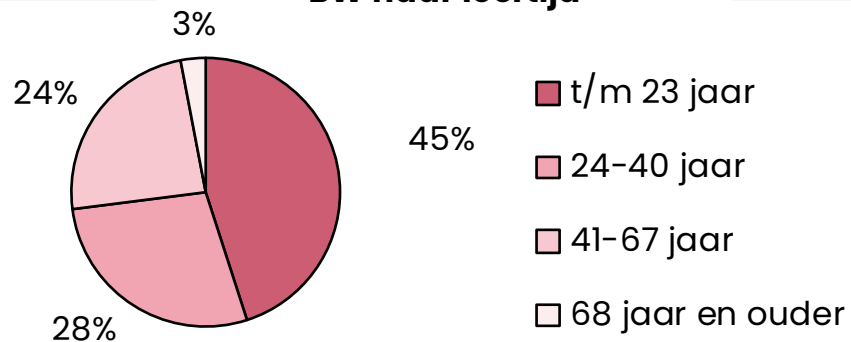

OMVANG EN KOSTEN BW, MO EN SAFEHOUSE

03

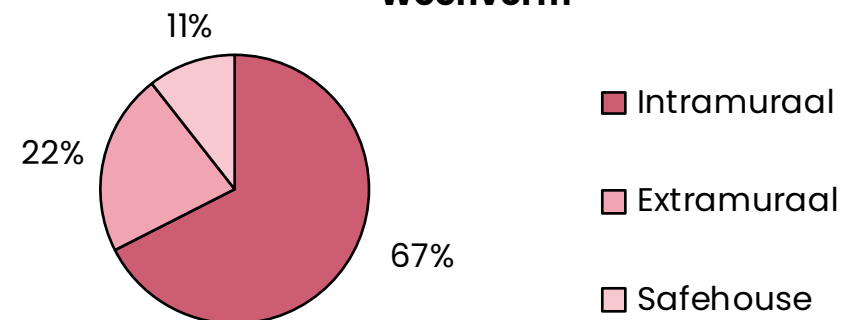
OMVANG - BW | Op 1 september 2026 zijn er 288 BW-cliënten waarvan ruim 67% in Beschermd Wonen zit en bijna de helft 23 jaar of jonger is

BW naar leeftijd

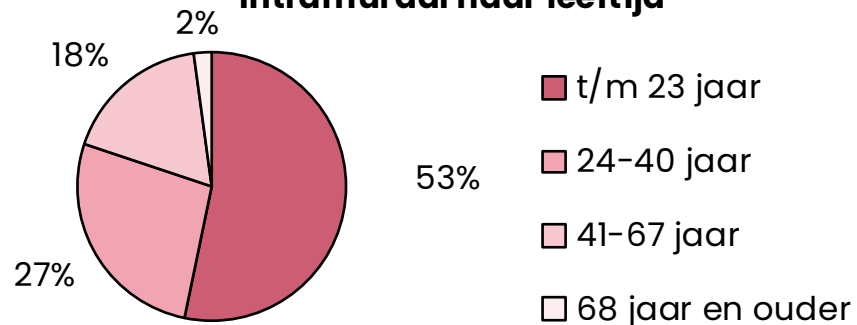
Op 1 september 2026 zijn er 257 cliënten in BW (zonder safehouse). Bijna de helft is 23 jaar of jonger (115, 45%).

Woonvorm

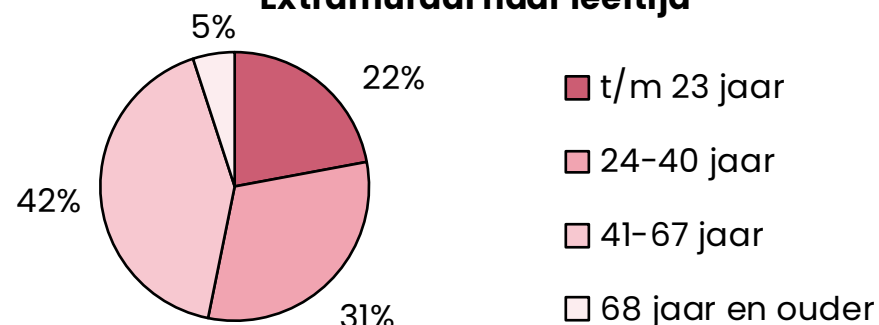
Van alle 288 cliënten woont 67% intramuraal, 22% extramuraal en 11% in het safehouse. Daarnaast hebben 6 cliënten een pgb.

Intramuraal naar leeftijd

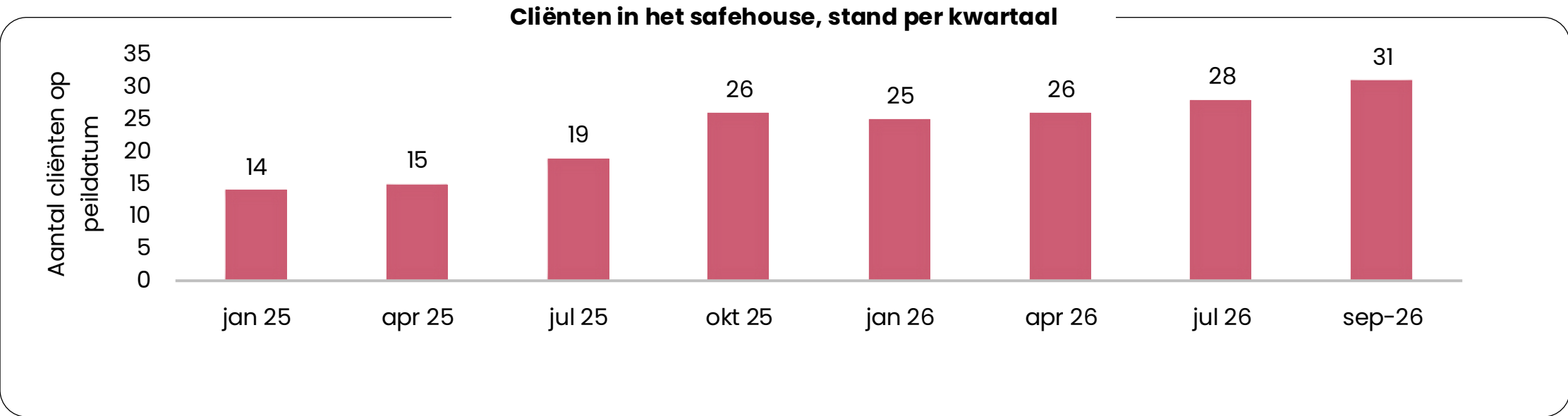
Intramuraal is ruim de helft jongvolwassenen: 101 van de 193 cliënten (53%).

Extramuraal naar leeftijd

Extramuraal zijn ouderen in de meerderheid: 50 van de 64 cliënten zijn 24 jaar of ouder.

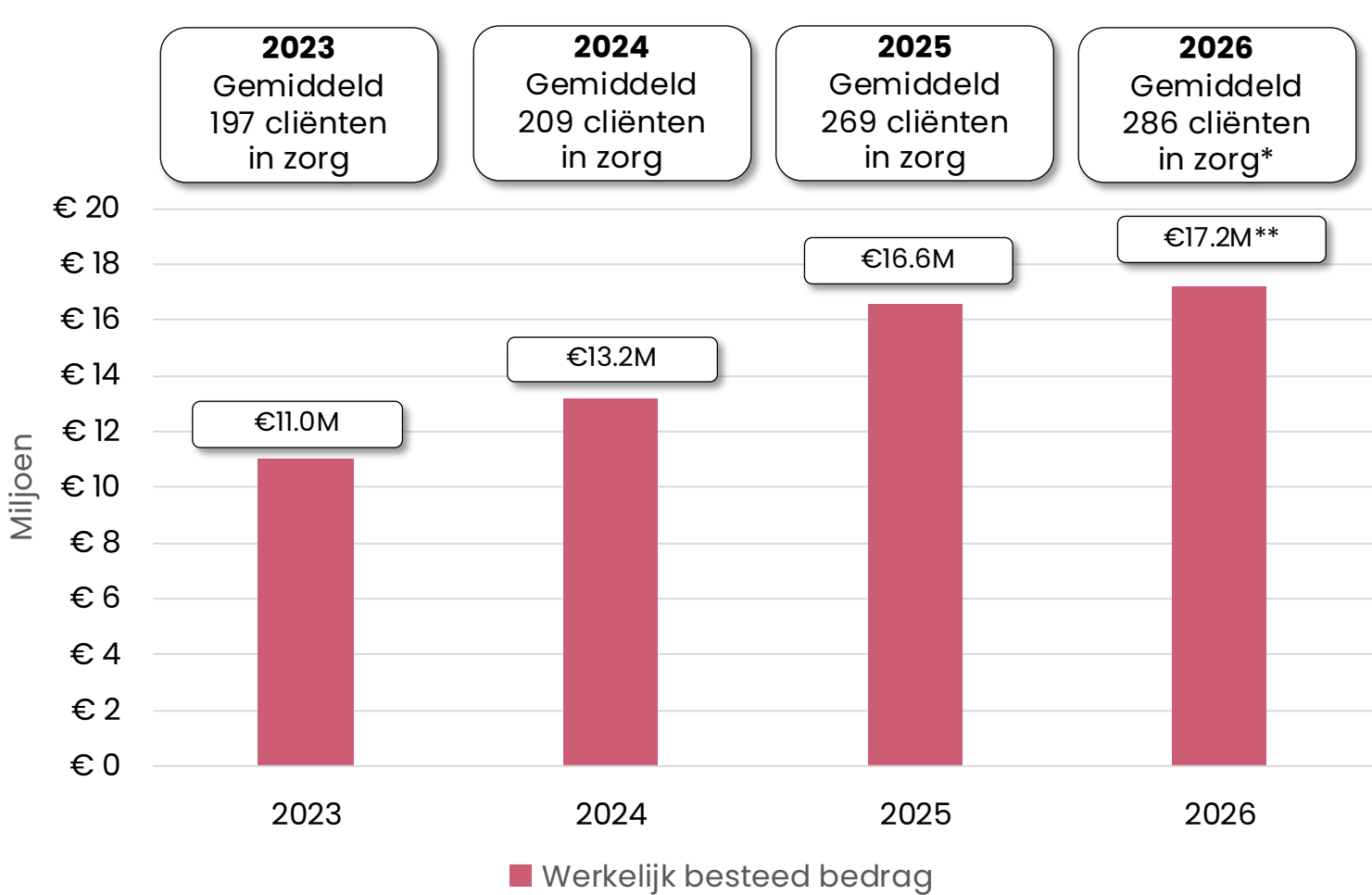
OMVANG – SAFEHOUSE | Het aantal cliënten in het safehouse is sinds januari 2025 ruim verdubbeld, van 14 naar 31

Toelichting

- **Wat:** Het safehouse is een middelenvrije BW-plek voor cliënten die een behandeltraject voor verslaving hebben afgerond. Herstelzorg Heuvelland levert deze plekken geregistreerd als extramuraal BW.
- **Omvang:** Van 14 cliënten in januari 2025 naar 31 op 1 september 2026 (bijna 11% van de totale BW-omvang). Vóór 2025 stuurde Herstelzorg Heuvelland geen start- en stopberichten, waardoor deze cliënten in de data ontbreken. Volgens de zorgdagen van BTP waren er in 2023 gemiddeld 11 en in 2024 gemiddeld 15 cliënten in zorg.
- **Doelgroep en duur:** De doelgroep bestaat voor ruim de helft uit volwassenen van 24 tot 40 jaar (17 van de 31). Sinds januari 2025 kwamen er 48 cliënten in en gingen er 28 uit. De helft vertrekt binnen een jaar (mediaan 12 maanden).

KOSTEN - BW | Tussen 2023 en 2025 zijn de zorgkosten gestegen met 50,9% en het gemiddeld aantal cliënten met 36,5% binnen BTP . Per cliënt steeg het budget van ruim € 55.838 naar ruim € 61.710

i

Tussen 2023 en 2025 zijn de zorgkosten gestegen met 50,9% (van €11 mln naar €15.7 mln) en het gemiddelde aantal cliënten met 36,5% binnen BTP (197 naar 269). Per client steeg het budget van ruim €55.838 naar €61.710.

Gemiddeld aantal cliënten in zorg: gerealiseerde zorgdagen BTP gedeeld door het aantal dagen in het jaar.

**2026: gemiddelde stand januari tot en met september uit de indicatiedata.*

***Voor 2026 is het bedrag alleen beschikt, nog niet vastgesteld*

CONCLUSIE – BW EN SAFEHOUSE | Parkstad heeft relatief veel BW-cliënten, groeit sneller dan andere regio's en heeft 14% meer intramurale BW dan het landelijke gemiddelde

Parkstad vergeleken met landelijk

Omvang: Parkstad telt 1,97 BW-cliënten per 1.000 volwassen inwoners tegen 1,79 landelijk en een mediaan van 1,67 (2025)^{1,2}. Beide inclusief Safehouse.

Groei: Tussen 2023 en 2025 groeide het aantal BW-cliënten binnen het BTP met 36,5% tegen een mediaan van 11%. Een deel van deze groei komt door het omzetten van PGB cliënten.

Woonvorm: 67% van de BW-cliënten woont in een intramuraal tegen een mediaan van 53%. Landelijk groeit beschermd thuis (van 12% naar 23% sinds 2022). In Parkstad groeit juist de intramurale kant².

Jongvolwassenen: 45% van de BW-cliënten is jonger dan 23 jaar, landelijk ongeveer 52% jongeren dan 27 jaar. Per 1.000 inwoners van 18 t/m 26 jaar gaat het om 10,2 tegen 6,8 landelijk¹.

Wat valt op

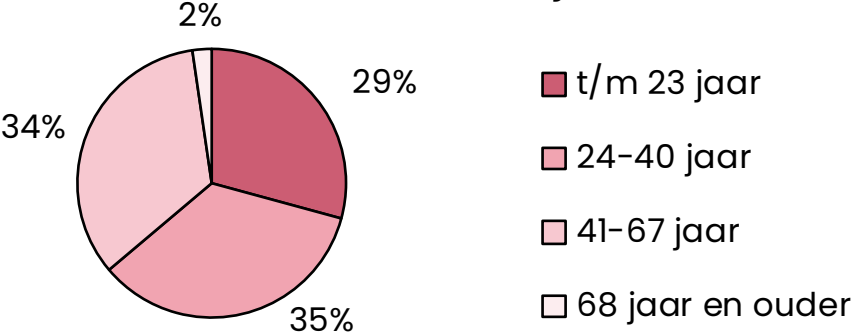
Groei zit bij jongvolwassenen en safehouse: sinds januari 2024 groeide de doelgroep jongvolwassenen met 75% en de rest van BW (zonder safehouse) met 17%. Het safehouse groeide sinds januari 2025 van 14 naar 31 cliënten. Landelijk bleef het aantal jongvolwassenen in BW tussen 2023 en 2025 vrijwel gelijk.

Stabilisatie sinds medio 2025: zonder safehouse schommelt BW sinds juli 2025 tussen 247 en 266 cliënten. De budgetplafonds lijken daarmee effect te hebben. Tegelijkertijd zien we ook dat binnen BW de intramurale zorg groeit.

Safehouse als eigen perceel: het safehouse is 11% van BW met vooral cliënten van 24 tot 40 jaar en een kort verblijf (mediaan 12 maanden).

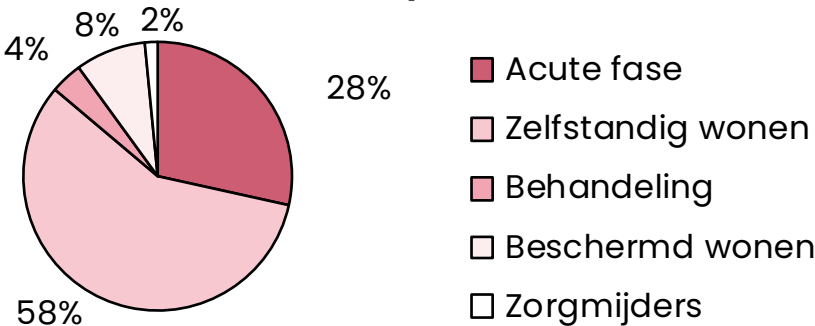
OMVANG – MO | Op 1 september 2026 zitten 130 cliënten in de opvang waarvan ruim twee derde in een uitstroomtraject zit met perspectief richting zelfstandig wonen (exclusief cliënten in het Gasthuis)

MO naar leeftijd

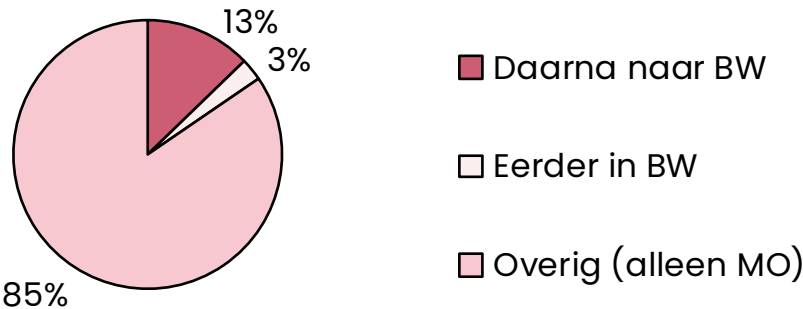
130 cliënten op 1 september 2026. 24-40 jaar (35%), 41-67 jaar (34%) en 29% is 23 jaar of jonger.

MO naar product

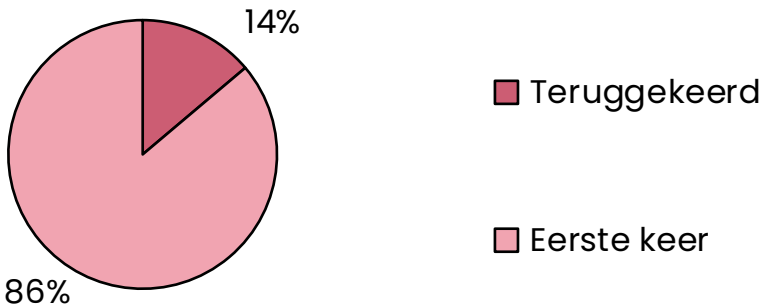
Ruim twee derde zit in een uitstroomtraject, vooral richting zelfstandig wonen (75) en 37 in de acute fase.

Route MO en BW (sinds 2023)

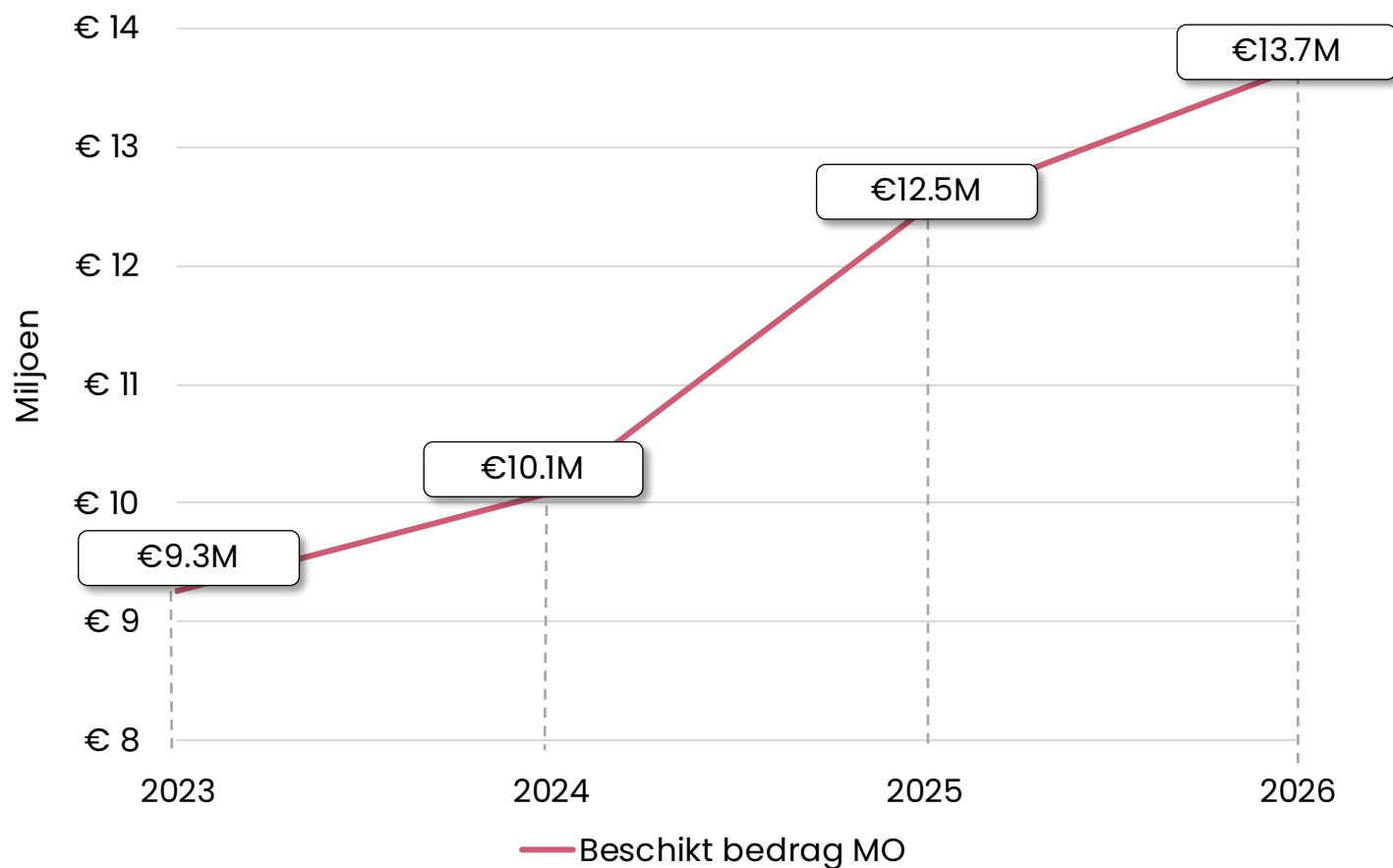
Van de 829 MO-clie nten sinds 2023 ging 13% (108) daarna naar BW en zat 3% (23) eerder in BW.

Terugkeer in de opvang

18 van de 130 (14%) zaten eerder in de opvang en kwamen na meer dan drie maanden terug.

KOSTEN - MO | Mede door de beweging van algemene voorzieningen naar maatwerk zijn de kosten voor MO in drie jaar tijd met circa 47% gestegen

Toelichting

Het beschikte budget voor MO steeg van € 9,3 mln (2023) naar € 13,7 mln (2026), een toename van circa 47%.

Tot 2025 was MO een algemene voorziening zonder indicatiesystematiek waardoor een groeiende vraag direct leidt tot meer capaciteit en hogere kosten.

Daarnaast zijn de huidige opvangplekken uitgebreid en verbeterd richting meer éénpersoonsvoorzieningen. Hierdoor is de grens tussen BW en MO verder vervaagd.

Er zijn minder mutaties omdat de gemiddelde verblijfsduur toeneemt.

CONCLUSIE – MO | Parkstad vangt ruim anderhalf keer zoveel dakloze mensen op als de mediaan van de regio's; de registratie dekt nog niet het hele aanbod

Parkstad vergeleken met landelijk

Opvang per inwoner: 1,53 geregistreerde dakloze personen per 1.000 volwassen inwoners, tegen een mediaan van 0,95 (+61%). Alleen de vier grote steden, Eindhoven, Amersfoort, Zwolle en Almere scoren hoger. Onder vergelijkbare regio's staat Parkstad bovenaan, ook boven Maastricht (1,45) en Venlo (1,31)¹⁷.

Opvang of straat: in de ETHOS-telling verblijft in Parkstad 37% van de dak- en thuisloze volwassenen in de opvang, landelijk 17%. Op straat is dat 5%, landelijk circa 10%¹⁸.

Uitgaven: Parkstad geeft € 126 per volwassen inwoner uit aan BW en MO samen tegen € 104 landelijk en een mediaan van € 75 (2024). Het verschil met de mediaan is ruim € 11 mln per jaar. De BW-uitgaven alleen (€ 69 per inwoner) liggen al rond wat een mediane regio aan beide taken samen besteedt; de MO (€ 46 per inwoner) komt daar bovenop¹⁷.

Groei: de uitgaven aan BW en MO groeiden tussen 2022 en 2024 met 26%, tegen 17% bij de mediaan. Het beschikte MO-bedrag steeg tussen 2023 en 2026 met 47%¹⁷.

Wat valt op

Bezetting: op 1 september 2026 hebben 130 cliënten een lopende opvangperiode. Daarbij komen circa 28 bewoners van het Gasthuis die grotendeels buiten de indicaties vallen: samen ongeveer de 160 plekken zonder Housing First.

Doorstroom: ruim twee derde zit in een uitstroomtraject, vooral richting zelfstandig wonen (76% van de nieuwe profielen). 13% van alle MO-clianten sinds 2023 ging later naar BW.

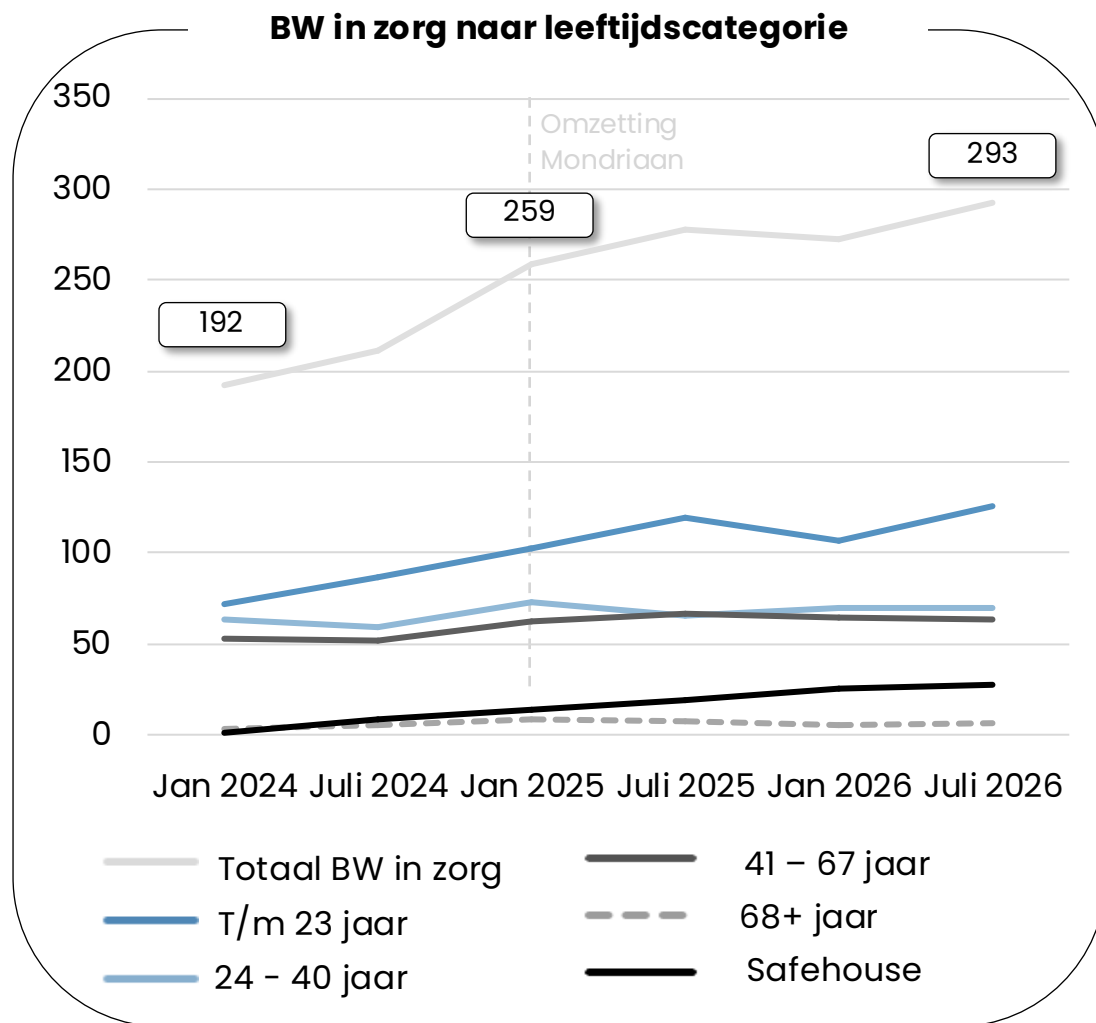
Terugkeer: 14% van de cliënten in de opvang was er eerder en kwam na meer dan drie maanden terug.

Leeftijd: 29% is 23 jaar of jonger; de grootste groep is 24 tot 40 jaar (35%).

ONTWIKKELING DOOR DE JAREN

04

ONTWIKKELING - BW | BW groeide sinds januari 2024 van 192 naar 293 cliënten waarbij de groei zit vooral bij jongvolwassenen (+75%) en in Safehouse

Toelichting

Tussen januari 2024 en juli 2026 groeide het aantal BW-clieñten van 192 naar 293 (+53%). De toename in januari 2025 hangt mogelijk samen met de omzetting naar penvoerder Mondriaan. Sindsdien stuurt Mondriaan de start- en stopberichten voor alle aanbieders. Vóór 2025 ontbraken die bij Herstelzorg Heuvelland en onderaannemer Aristacura: op 1 januari 2024 hadden 25 cliënten van deze twee aanbieders een lopende indicatie zonder startbericht.

In dezelfde periode ziet de toename per leeftijdscategorie er als volgt uit:

- t/m 23 jaar: van 72 naar 126 (+75%)
- 24-40 jaar: van 63 naar 70 (+11%)
- 41-67 jaar: van 53 naar 63 (+19%)
- 68 jaar en ouder: van 3 naar 6

* Bovenstaande is zonder Safehouse

Het safehouse groeide sinds januari 2025 van 14 naar 28 cliënten (juli 2026). Zonder safehouse is BW sinds juli 2025 vrijwel stabiel (259 in juli 2025, 265 in juli 2026).

ONTWIKKELING – INSTROOM | In BW komen er gemiddeld 7,5 nieuwe cliënten per maand bij, in de opvang 18 en in het safehouse 2

BW

Tussen januari 2024 en september 2026 kregen 247 nieuwe cliënten een BW-indicatie. Gemiddeld 7,5 per maand.

Per jaar gaat om: 100 cliënten in 2024, 78 in 2025 en 69 (2026 t/m september). Van hen startte 79% intramuraal (194 van 247).

MO

Tussen februari en september 2026 kwamen 145 nieuwe cliënten in de opvang. Gemiddeld 18 per maand en ruim 4 per week.

Van hen startte 74% met Opvang met verblijf (108 van 145).

Safehouse

Tussen januari 2024 en september 2026 kwamen 70 nieuwe cliënten in het safehouse, ongeveer 2 per maand.

Per jaar waren dat er 22 (2024), 25 (2025) en 23 (2026 t/m september). Alle plaatsingen zijn extramuraal geregistreerd.

Naar leeftijd

Het aandeel jongvolwassenen in de instroom is in BW 57% (141 van 247), in de opvang 26% (37 van 145) en in het safehouse 14% (10 van 70). In de opvang en het safehouse is 24 tot 40 jaar de grootste groep instromers (45% en 60%).

ONTWIKKELING – WACHTLIJST | De wachtlijst voor BW groeide in 2026 met 73% cliënten waarvan twee derde is jongvolwassen voor MO en Safehouse lijkt er geen sprake van een wachtlijst in de data zichtbaar

BW

De wachtlijst van BTP groeide van 22 cliënten in januari naar 38 in september 2026 (73%) met een piek van 43 in augustus.

Op 10 september wachtten 21 cliënten 'wachten zonder zorg'* met een mediane wachttijd van 170 dagen sinds de datum voordeur.

MO

In de data staat geen wachtlijst voor de opvang. Wel wachten cliënten in de opvang op een BW-plek: op 1 september 2026 hadden 11 cliënten het uitstroomprofiel beschermd wonen.

Van hen staan er 6 ook op de wachtlijst van BTP.

Safehouse

Op de wachtlijst van BTP staat in 2026 geen cliënt met Herstelzorg Heuvelland als aanbieder. Dat komt doordat cliënten een doorlopend traject hebben en gelijk vanuit de detox naar de Safehouse moeten instromen.

Naar leeftijd

In 2026 stonden 70 verschillende cliënten op de wachtlijst van BTP. Van hen was 67% jongvolwassen (47), 10% was 24 tot 40 jaar (7), 19% was 41 tot 67 jaar (13) en bij 4% is de leeftijd onbekend (3). Van de 21 cliënten die zonder zorg wachten zijn er 12 jongvolwassen.

Onderbouwing

Wachtlijst BTP 2026: BTP legt de wachtlijst op vaste momenten vast. Voor 2026 zijn er tien momentopnamen, van 21 januari tot en met 10 september. Als wachtend telt alleen wie "wacht zonder zorg" (definitie gemeente).

ONTWIKKELING – VERBLIJFSDUUR | De helft van de nieuwe BW-cliënten is na ruim twee jaar nog in zorg; in het safehouse en de opvang is het verblijf veel korter

BW

Na 26 maanden is de helft van de nieuwe BW-cliënten uitgestroomd: intramuraal na 27 en extramuraal na 18 maanden.

Van de 252 lopende trajecten duurt 31% korter dan een jaar en 25% langer dan drie jaar.

MO

De acute fase duurt gemiddeld ongeveer acht weken (mediaan 56 dagen).

Van de 132 lopende trajecten op 1 september 2026 duurt 55% langer dan zes maanden. Langere verblijven zijn nog niet zichtbaar, omdat de registratie in 2026 start.

Safehouse

De helft van de cliënten vertrekt binnen een jaar (mediaan 12 maanden).

Van de 36 lopende trajecten duurt 75% korter dan een jaar.

Naar leeftijd

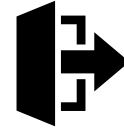
Het deel van de lopende BW-trajecten dat langer duurt dan twee jaar, is bij jongvolwassenen 41% (58 van 143), bij 24 tot 40 jaar 53% (26 van 49), bij 41 tot 67 jaar 47% (25 van 53) en bij 68 jaar en ouder 4 van 7.

Onderbouwing

Verblijfsduur is de feitelijke zorg, van start- tot stopbericht. Korte onderbrekingen tellen als doorlopend. De mediaan is berekend over nieuwe trajecten vanaf maart 2023. Cliënten die nog in zorg zijn, tellen mee zolang ze gevolgd worden.

ONTWIKKELING – UITSTROOM | In BW stromen minder cliënten uit dan er instromen in de opvang is dat in 2026 andersom

BW

Tussen januari 2024 en september 2026 stroomden 232 cliënten uit BW, gemiddeld 7,0 per maand tegenover 7,5 instromers.

Per jaar waren dat er 63 (2024), 93 (2025) en 76 (2026 t/m september). Waar cliënten na BW naartoe gaan, staat niet in de data.

MO

Tussen februari en september 2026 stroomden 162 cliënten uit de opvang. Per maand zijn er ongeveer 20 uitstromers tegenover 18 instromers. Een deel is de groep die op 1-1-2026 werd omgezet.

Van de nieuwe uitstroomprofielen is 76% zelfstandig wonen, 13% behandeling en 11% beschermd wonen.

Safehouse

Tussen januari 2025 en september 2026 stroomden 28 cliënten uit het safehouse: 12 in 2025 en 16 in 2026 t/m september.

In dezelfde periode kwamen er 48 bij. Voor 2024 is de uitstroom onvolledig, omdat Herstelzorg Heuvelland toen geen stopberichten stuurde.

Naar leeftijd

Van de BW-uitstroom is 34% jongvolwassenen, 36% 24 tot 40 jaar, 27% 41 tot 67 jaar en 3% 68 jaar en ouder (leeftijd bij de start). Jongvolwassenen zijn 57% van de instroom en 34% van de uitstroom; daardoor groeit hun aandeel.

Onderbouwing

Uitstroom: het einde van een traject zonder hervatting binnen 6 weken (BW) of 3 maanden (MO).

Bij het Gasthuis vertrok in 2025 ruim een derde met onbekende bestemming; uitstroom naar een eigen woning kwam nauwelijks voor.

LEEFTIJD | Jongvolwassenen bepalen de groei van BW; de groep van 24 tot 40 jaar is de grootste in de opvang en het safehouse

t/m 23 jaar

Jongvolwassenen zijn de grootste groep in BW: 115 cliënten (45%). In de opvang zijn het er 38 (29%) en in het Safehouse 4 (13%).

Deze doelgroep omvat 57% van de BW-instroom en groeiden sinds januari 2024 met 75%. Van de jongvolwassen instromers start 86% intramuraal en is de helft 18 jaar.

24-40 jaar

Dit is de grootste doelgroep groep in de MO (45 cliënten, 35%) en het Safehouse (17 cliënt, 55%). In BW gaat het om 73 cliënten (28%).

In BW groeide deze doelgroep sinds januari 2024 met 11% en vormt de grootste groep van de BW-uitstroom (36%).

41-67 jaar

In BW gaat het om 62 cliënten (24%), in de opvang om 44 (34%) en in het safehouse om 10 (32%).

Deze groep is vaker extramuraal: 27 van de 64 extramurale BW-clieñten. Van hun lopende BW-trajecten duurt 36% langer dan drie jaar.

68 jaar en ouder

Een kleine groep: 7 cliënten in BW (3%), 3 in de opvang (2%) en geen in het safehouse.

Stand: leeftijd op de peildatum (BW en MO 01-09-2026).
Instroom en uitstroom: leeftijd bij de start.

Indeling volgens de LOBW-categorieën. Voor 349 cliënten zonder bekende geboortedatum is de leeftijd benaderd.

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

05

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN | Landelijk groeit beschermd thuis en is het beleid gericht op wonen. Parkstad groeit sneller, is sterker intramuraal en vangt meer mensen op

Landelijk beeld

Beschermd wonen: door de overgang naar de Wlz halveerde in 2021 het aantal mensen in BW met verblijf³. Sindsdien groeit beschermd thuis: van 12% van de BW-cliënten in 2022 naar 23% in 2025². Ruim de helft is jonger dan 27 jaar¹.

Dakloosheid: begin 2024 waren 33.000 mensen dakloos, bijna 20% meer dan in 2022²⁰. Het Nationaal Actieplan Dakloosheid zet in op preventie en wonen⁹; het doel om dakloosheid in 2030 te beëindigen staat onder druk²¹.

Wonen: sinds 1 juli 2026 geldt de Wet versterking regie volkshuisvesting. Uitstromers uit BW en MO krijgen urgentie; de urgentieregeling moet er uiterlijk 1 januari 2028 zijn²².

Financiering: het woonplaatsbeginsel en het objectieve verdeelmodel zijn opnieuw uitgesteld; in 2026 geldt nog de historische verdeling²³. De regio ontvangt naar verwachting minder rijksbudget⁹. Ggz-organisaties vragen het wetsvoorstel in te trekken²⁴. Ook over doordecentralisatie van de MO is nog niet besloten²⁹.

Regio Parkstad in landelijk perspectief

Omvang en groei BW: Parkstad telt 1,97 BW-cliënten per 1.000 volwassen inwoners, tegen 1,79 landelijk. Tussen 2023 en 2025 groeide het aantal met 36,5%, tegen een mediaan van 11%¹⁷. Het gaat om groei binnen BTP en niet het gehele cliënten bestand vanwege nog lopende PGB's.

Woonvorm: 67% woont in een instelling, tegen een mediaan van 53%. Waar landelijk beschermd thuis groeit, groeit in Parkstad vooral de intramurale kant¹⁷.

Jongvolwassenen: 10,2 per 1.000 inwoners van 18 t/m 26 jaar gebruikt BW, tegen 6,8 landelijk (2025). In 2023 was dat nog 5,9¹.

Opvang: 1,53 dakloze personen in de opvang per 1.000 volwassen inwoners, tegen een mediaan van 0,95¹⁷.

Uitstroom en wonen: 76% van de nieuwe uitstroomprofielen in de opvang is gericht op zelfstandig wonen. De urgentieregeling start tegelijk met de nieuwe contracten.

Safehouse: geen landelijke bron. Elders is het een apart product van circa € 130 per etmaal, voor maximaal een jaar^{2,8}.

BEST PRACTICES | Onderzochte praktijkvoorbeelden laten zien wat werkt bij de overgang van opvang en beschermd wonen naar een eigen woning

1 Housing First: een eigen woning met intensieve begeleiding

Canada (Toronto, jongeren in vijf steden) en Nederland
In een gerandomiseerd onderzoek in Toronto met 378 dakloze volwassenen met psychische problemen woonden deelnemers in twee jaar 75% van de tijd stabiel, tegen 39% bij de gebruikelijke zorg¹⁹. Bij jongeren was dat 65% tegen 31%¹⁵. In Nederland was 83% van ruim 600 deelnemers sinds de start niet meer dakloos²⁵.

- **Voor Parkstad:** 35 Housing First-plekken naast circa 160 opvangplekken; de opvang is de grootste afwijking ten opzichte van andere regio's.

2 Critical Time Intervention (CTI) bij de overgang naar zelfstandig wonen

Nederland, maatschappelijke opvang in meerdere regio's
CTI is begeleiding van negen maanden rond een overgang, bijvoorbeeld van opvang of BW naar een eigen woning. In het eerste gerandomiseerde onderzoek in de Nederlandse opvang had CTI een gunstig effect op de psychische gezondheid; terugval in dakloosheid was in beide groepen zeldzaam¹⁴.

- **Voor Parkstad:** 76% van de uitstroomprofielen in de opvang is gericht op zelfstandig wonen; in BW stromen minder cliënten uit dan er instromen.

3 Houvast: krachtgerichte begeleiding voor dakloze jongeren

Nederland, tien jongerenopvangvoorzieningen
In een gerandomiseerd onderzoek met 251 jongvolwassenen zaten jongeren met Houvast bij de nameting vaker nog in zorg en rondten zij vaker hun traject succesvol af dan jongeren met de gebruikelijke zorg¹³.

- **Voor Parkstad:** jongvolwassenen zijn 57% van de BW-instroom en groeiden sinds januari 2024 met 75%.

4 Individuele Plaatsing en Steun (IPS): begeleiding naar betaald werk

Nederland, ggz-instellingen. In een Nederlands gerandomiseerd onderzoek had na 18 maanden 44% van de deelnemers betaald werk, tegen 25% bij de gebruikelijke begeleiding²⁶. Een later UWV-onderzoek vond een kleiner effect van 5 tot 9 procentpunt²⁷.

- **Voor Parkstad:** werk ondersteunt herstel en uitstroom uit BW. Mondriaan, penvoerder van BTP, biedt IPS al aan.

Alle vier zijn onderzocht met een gerandomiseerde opzet. Voor Housing First is daarnaast Nederlands praktijkonderzoek gebruikt.

BIJLAGE

06

1. Centraal Bureau voor de Statistiek. Cliënten beschermd wonen naar persoonskenmerken, 2017-2025 [Internet]. Den Haag: CBS; 2026. Beschikbaar via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2026/30/clienten-beschermd-wonen-naar-persoonskenmerken-2017-2025>
2. Centraal Bureau voor de Statistiek. Cliënten beschermd wonen naar zwaarstwegende ambulantiseringvorm, 2022-2025 [Internet]. Den Haag: CBS; 2026. Beschikbaar via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2026/30/clienten-beschermd-wonen-naar-zwaarstwegende-ambulantiseringvorm-2022-2025>
3. Centraal Bureau voor de Statistiek. Beschermd wonen, 2019-2023 [Internet]. Den Haag: CBS; 2025. Beschikbaar via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2025/12/beschermd-wonen-2019-2023>
4. Centraal Bureau voor de Statistiek. Jeugdhulp 2025 [Internet]. Den Haag: CBS; 2026. Beschikbaar via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2026/jeugdhulp-2025?onpage=true>
5. Companen. Woonzorganalyse Parkstad gemeenten. Arnhem: Companen; 2024.
6. Wyzer. Uitstroom uit beschermd wonen stikt, cases lopen vast... Wat kan de gemeente doen? [Internet]. Wyzer; 2021. Beschikbaar via: <https://www.wyzer.nl/wp-content/uploads/2021/10/Bevorderen-uitstroom-BW-1.pdf>
7. van Leerdam J, Scheepers AL, Wolf JRLM. Uitstroom uit instelling voor jeugdzorg. Informatieblad Preventie Alliantie [Internet]. Nijmegen: Impuls, Radboudumc; Amsterdam: Cebeon; 2021. Beschikbaar via: <https://impuls-onderzoekscentrum.nl/wp-content/uploads/uitstroom-uit-instelling-voor-jeugdzorg-1.pdf>
8. Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geestelijke gezondheidszorg. Brief over de instroom van ggz-cliënten in de Wlz. Kamerstuk 25 424, nr. 676. Den Haag; 2023.
9. Regio Parkstad. Visie Opvang en Beschermd Wonen Parkstad 2026-2035. Heerlen: Regio Parkstad; 2025.
10. Parkstadgemeenten. Samen Thuis 2023-2026: regionale uitwerking van de Visie opvang en beschermd wonen Parkstad 2018-2026. Heerlen; 2022.

11. Parkstadgemeenten. Iedereen een thuis: regionale toekomstvisie wonen, welzijn en zorg Parkstad Limburg. Heerlen.
12. Beschermd Thuis Parkstad. Wachtlijsten BTP 2026: standen van 21 januari tot en met 10 september 2026 [Excelbestand, niet gepubliceerd]. 2026.
13. Krabbenborg MAM, Boersma SN, van der Veld WM, van Hulst B, Vollebergh WAM, Wolf JRLM. A cluster randomized controlled trial testing the effectiveness of Houvast: a strengths-based intervention for homeless young adults. Res Soc Work Pract. 2017;27(6):639-52. Beschikbaar via: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1049731515622263>
14. de Vet R, Beijersbergen MD, Jonker IE, Lako DAM, van Hemert AM, Herman DB, et al. Critical time intervention for homeless people making the transition to community living: a randomized controlled trial. Am J Community Psychol. 2017;60. Beschikbaar via: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5639358>
15. Kozloff N, Adair CE, Palma Lazgare LI, Poremski D, Cheung AH, Sandu R, et al. "Housing First" for homeless youth with mental illness. Pediatrics. 2016;138(4):e20161514. doi:10.1542/peds.2016-1514
16. Hart van Nederland. Dakloze jongeren krijgen in vijf steden sneller een eigen woning [Internet]. 2026 jun 7. Beschikbaar via: <https://www.hartvannederland.nl/het-beste-van-hart/persoonlijke-verhalen/artikelen/dakloze-jongeren-vijf-steden-sneller-eigen-woning>
17. Benchmark BW en MO Parkstad. Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang in Parkstad vergeleken met andere regio's [niet gepubliceerd]. 15 september 2026.
18. Bureau HHM. Beschouwende adviesnotitie onderzoek dak- en thuisloze inwoners regio Parkstad. Bureau HHM; 10 juli 2026.
19. Stergiopoulos V, Gozdzik A, Misir V, Skosireva A, Connelly J, Sarang A, et al. Effectiveness of Housing First with intensive case management in an ethnically diverse sample of homeless adults with mental illness: a randomized controlled trial. PLoS One. 2015;10(7):e0130281. doi:10.1371/journal.pone.0130281